Sayı: MS-310-2026/09.29 29.09.2026
Konu: Öğretmenlerin Kariyer Basamaklarına Bağlı Mali Hakları, Seyyanen İlave Ödeme ve Ek Ders Gelirlerinin Emeklilik Haklarına Yansıtılmasına Yönelik Mevzuat Düzenlemesi Talebi

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Kamu görevlilerinin çalışma hayatları boyunca elde ettikleri gelir ile emeklilik döneminde elde edecekleri gelir arasındaki farkın giderek büyümesi; sosyal güvenlik sistemi, kamu personel politikası ve çalışanların emeklilik dönemindeki ekonomik güvencesi bakımından önemli ve yapısal bir sorun hâline gelmiştir.

Öğretmenler yönünden bu sorun; uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik kariyer basamaklarına bağlı artırımlı eğitim öğretim tazminatı, fiilen yerine getirilen ek ders görevlerinden elde edilen gelirler ve kamu görevlilerine yapılan seyyanen ilave ödemenin emeklilik sistemiyle ilişkisi bakımından belirginleşmektedir.

Aktif çalışma döneminde öğretmenin toplam gelirinin önemli bir bölümünü oluşturan bazı mali unsurların emeklilik keseneğine veya prime esas kazanca aynı ölçüde dahil edilmemesi, çalışma hayatındaki gelir ile emeklilik dönemindeki gelir arasında önemli bir fark oluşmasına yol açmaktadır.

Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik, 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanununda düzenlenen mesleki kariyer basamaklarıdır. Bu kariyer unvanlarının mali karşılığı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi kapsamında eğitim öğretim tazminatının artırımlı ödenmesi suretiyle sağlanmaktadır. Dolayısıyla uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik yalnızca mesleki bir unvan olmayıp, kanunla mali sonuç bağlanmış kariyer basamaklarıdır. Buna rağmen öğretmenin aktif görev döneminde kariyer unvanına bağlı olarak yararlandığı artırımlı eğitim öğretim tazminatı, emeklilik dönemindeki mali haklarına aynı biçimde yansımamaktadır.

Öğretmenin emekli olması; mesleki tecrübesini, kıdemini ve kariyer basamağına ulaşmasını sağlayan yılların emeğini ortadan kaldırmamaktadır. Bu nedenle uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik kariyer basamaklarına bağlı mali kazanımın emeklilik sisteminde de karşılığının bulunmasını sağlayacak yasal düzenlemeye ihtiyaç bulunduğunu değerlendiriyoruz.

Öğretmenlerin gelir yapısında önemli yer tutan bir diğer unsur ek ders ücretleridir. Ek ders ücreti karşılıksız bir ödeme olmayıp fiilen yerine getirilen eğitim ve öğretim görevlerinin karşılığıdır. Öğretmenler meslek hayatları boyunca binlerce saat ek ders görevi yerine getirebilmekte; buna rağmen kadrolu öğretmenlerin bu görevlerden elde ettikleri gelirler emeklilik haklarına doğrudan katkı sağlayan standart bir unsur olarak düzenlenmemektedir.

Talebimiz, değişken nitelikteki bütün ek ders ücretlerinin hiçbir ölçüt aranmaksızın doğrudan emekli aylığına veya emekli ikramiyesine eklenmesi değildir. Talebimiz; öğretmenlerin fiilen yerine getirdikleri ek ders görevlerinden elde ettikleri gelirlerin, belirlenecek adil ve sürdürülebilir bir primlendirme, ortalama alma veya benzeri hesaplama modeli aracılığıyla sosyal güvenlik ve emeklilik haklarına katkı sağlamasının temin edilmesidir. Fiilen yerine getirilen ve karşılığında ücret ödenen bir çalışmanın, sosyal güvenlik sisteminde de makul bir karşılığının bulunması gerektiğini düşünüyoruz.

Kamu görevlilerine yapılan seyyanen ilave ödeme de aynı bütünlük içerisinde ele alınmalıdır. Seyyanen ilave ödeme, kamu görevlilerinin aylık gelirlerinin önemli ve süreklilik gösteren unsurlarından biri hâline gelmiş olmasına rağmen mevcut sistemde emeklilik primi/keseneği dışında tutulmakta ve emekli aylığının oluşumuna aynı ölçüde katkı sağlamamaktadır. Bu durum, kamu görevlilerinin aktif çalışma dönemindeki gelirleri ile emeklilik dönemindeki gelirleri arasındaki farkı büyüten önemli unsurlardan biridir.

Talebimiz; seyyanen ilave ödemenin yalnızca aktif çalışma dönemine ilişkin bir gelir unsuru olarak kalmaması, emeklilik keseneğine ve prime esas kazanca dahil edilmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenerek emeklilik haklarına yansıtılmasıdır.

Diğer taraftan kamu görevlilerinin emeklilik haklarında göreve başlama tarihine bağlı olarak farklı sosyal güvenlik rejimlerinin uygulanması da yapısal bir mesele olarak karşımızda durmaktadır. 5510 sayılı Kanunun geçici 4'üncü maddesi kapsamında haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edilen kamu görevlileri ile 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi kapsamındaki kamu görevlilerinin emeklilik keseneği, prime esas kazanç ve emekli aylığı hesaplama yöntemleri birbirinden farklıdır. Bu farklılık, aynı unvana, aynı kıdeme ve aynı göreve sahip kamu görevlilerinin yalnızca göreve başlama tarihleri nedeniyle farklı emeklilik sonuçlarıyla karşılaşmasına neden olabilmektedir.

Talebimiz; 5434 ve 5510 kapsamındaki kamu görevlileri arasında emeklilik hakları ve gelirleri bakımından ortaya çıkan farklılıkların azaltılması ve mümkün olan ölçüde ortadan kaldırılmasıdır. Bunun kısa vadede bütünüyle mümkün olmaması hâlinde ise iki sistem arasındaki hak ve gelir farklılıklarının aşamalı olarak azaltılmasını sağlayacak bir geçiş ve uyum modelinin oluşturulması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Konuya ilişkin olarak sendikamızca Millî Eğitim Bakanlığına, Hazine ve Maliye Bakanlığına, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine ayrı ayrı başvurular yapılmış; her kurumun görev ve yetki alanı çerçevesinde gerekli mevzuat, mali, sosyal güvenlik ve aktüeryal çalışmaların başlatılması talep edilmiştir. Bununla birlikte söz konusu taleplerin önemli bir bölümü mevcut kanuni düzenlemelerde değişiklik yapılmasını gerektirdiğinden, konunun yasama organının da dikkatine sunulması ihtiyacı doğmuştur.

Mil Maarif-Sen olarak; uzman öğretmen ve başöğretmenlere kariyer unvanlarına bağlı olarak ödenen artırımlı eğitim öğretim tazminatının emeklilik haklarına yansıtılmasını sağlayacak kanuni düzenlemelerin yapılmasını, öğretmenlerin fiilen yerine getirdikleri ek ders görevlerinden elde ettikleri gelirlerin uygun bir primlendirme ve hesaplama modeli aracılığıyla emeklilik haklarına katkı sağlamasının temin edilmesini, seyyanen ilave ödemenin emeklilik keseneğine ve prime esas kazanca dahil edilmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenerek emeklilik haklarına yansıtılmasını, 5434 ve 5510 kapsamındaki kamu görevlileri arasında emeklilik hakları bakımından ortaya çıkan farklılıkların azaltılmasına ve mümkün olan ölçüde ortadan kaldırılmasına yönelik yasal düzenlemelerin değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Bu kapsamda başvurumuzun Dilekçe Komisyonunun görev ve yetkileri çerçevesinde incelenmesini; kanuni düzenleme gerektiren taleplerimizin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve ilgili ihtisas komisyonlarının dikkatine sunulmasını, ayrıca ilgili yürütme organlarına gerekli bildirimlerin yapılmasını talep ediyoruz.

Kamu görevlisinin emekliliği; çalışma hayatı boyunca elde ettiği gelir unsurlarının büyük ölçüde ortadan kalktığı ve ekonomik güvencesinin zayıfladığı bir döneme dönüşmemelidir. Öğretmenin kariyerinin, kıdeminin ve fiilen ortaya koyduğu emeğin ekonomik karşılığı ile emeklilik dönemi arasında daha güçlü bir bağ kurulması; sosyal devlet anlayışının ve emeklilik sistemine duyulan güvenin güçlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Başvurumuzun değerlendirilmesi ve sonucunun sendikamıza bildirilmesi hususunda;

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Akif KETEN
Genel Sekreter

Mustafa DAĞAŞAN
Genel Başkan